

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 P 211818 24 GŽ
Novi Travnik, 8.4.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku u vijeću sastavljenom od sudija: Alma Islamović, predsjednica vijeća, Aida Pezer-Alić i Denis Trifković, članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja B. Z., N. T., kojeg zastupa punomoćnica Jasna Dunđer, advokatica iz Novog Travnika, protiv tuženog SARAJEVO OSIGURANJE d.d. Sarajevo, ul. Maršala Tita 29, Sarajevo, kojeg zastupa Emir Alijagić, diplomirani pravnik, zaposlenik tuženog, radi naknade štete, v.s. 16.728,00 KM, rješavajući po žalbi tuženog izjavljenoj na presudu Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 211818 23 P od 3.7.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 8.4.2025. godine, donio je slijedeće:

RJEŠENJE

Žalba tuženog se uvažava, presuda Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 211818 23 P od 3.7.2024. godine ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom obavezan je tuženi da tužitelju, na ime naknade materijalne štete, plati iznos od 14.336,60 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 21.1.2023. godine, kao dana nastanka štete, do isplate te da nadoknadi štetu na ime uklanjanja oštećenog objekta iznos od 1.450,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 6.6.2023. godine, kao dana utvrđene štete pa do isplate, kao i da nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.740,00 KM, a sve u roku od 30 dana.

Stavom drugim odbijen je kao neosnovan zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka u iznosu od 300,00 KM.

Na ovu presudu žalbu je blagovremeno uložio tuženi zbog povrede odredbi parničnog postupka, nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stana, pogrešne primjene materijalnog prava i odluke o troškovima postupka, sa prijedlogom da ovaj sud preinači prvostepenu presudu. U žalbi navodi da se pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje ogleda u priloženim dokazima i to vještačenju po vještaku Zoranu Markoviću i priloženim fotografijama. U toku postupka tužena je sporila visinu tužbenog zahtjeva budući da je nakon provedenog vještačenja po vještaku građevinske struke Markoviću utvrđeno da na objektu nije nastupila totalna šteta nego šteta koju je trebalo sanirati. Vještak Marković je stručno i objektivno pojasnio svoj nalaz i mišljenje, te izjavio da je

njegovo mišljenje da se mogu iskoristiti neki dijelovi za popravku objekta, te da nije potrebno rušenje cijelog objekta radi čega je i njegov iznos naknade štete u odnosu na drugog vještaka manji. Vještak Zoran Marković u svom nalazu pravilno primjenjuje amortizaciju, te kvalitet objekta. Tužena napominje da je sud po slobodnoj ocjeni odabrao spomenutog vještaka. Provedenim dokazima utvrđeno je kakav je bio objekt tužitelja, dakle od čerpića bez betonskih vertikalnih serklaža i da se isti ne nalazi u opasnoj seizmičkoj zoni. Predmetni objekt, a kako je i potvrdio vještak Markunović, nije izgrađen po pravilima struke i tužitelj je protivno pravilima struke nezakonito uklonio ruševni objekt po vlastitom nahođenju. Dokazom vještaka Gučević Gorana a kojeg sud prihvata u cijelosti daje se naknada za gradnju potpuno novog i u suštini drugačijeg (po pravilima građenja) napravljenog objekata, a kakav nije bio prije nezgode. Dakle vještak tužitelju daje sredstvo(novac) da napravi potpuno drugačiji objekt od onog koji je bio prije nezgode. Vještak nije ulazio u objekt niti je vidio stvarnu dimenziju objekta niti je izračunao amortizaciju objekta. Tužena napominje da osiguranje pokriva štetu da bi se dovelo u stanje koje je prethodilo a ne u poboljšanju. Pogrešna primjena materijalnog prava se ogleda u tome da sud neosnovano bogati tužitelja jer mu dosuđuje naknadu štete(po vještaku Goranu Gućaninu) kojom se može napraviti objekt koji kao takav nije postojao prije nezgode. Prije nezgode postojao je objekt od čerpića izgrađen mimo pravila građevinske struke .Obzirom da je cilj naknade štete restitucija u prvobitno stanje shodno zakonskim odredbama (a po nalazu vještaka Markovića kojeg mi prihvaćamo) dosuđenom naknadom se tužitelju daje veći iznos da napravi objekt po pravilima građevinske struke a koji kao takav nije postojao prije nezgode. Shodno osporenom dijelu presude osporavaju se i dosuđeni troškovi postupka. S obzirom na izloženo, na osnovu odredaba člana 224. st. 5 Zakona o parničnom postupku tuženi predlaže da Drugostepeni sud preinači prvostepenu presudu na način naveden u žalbi , da dosudi visinu materijalne štete prema nalazi vještaka Markovića u iznosu od 6.877,20 KM.

U odgovoru na žalbu se osporava osnovanost žalbe sa prijedlogom da se ista odbije.

Nakon što je ispitao prvostepenu odluku u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti shodno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku ("Službene novine F BiH", broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15-u daljem dijelu teksta: ZPP), ovaj sud zaključio je sljedeće:

Žalba je osnovana.

Iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda proizilazi sljedeće:

- da je nesporno da se dana 21.1.2023. godine, u N. T., dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj je teretno motorno vozilo marke M. reg.oznaka ..., vlasništvo ZIM d.d. Zenica osigurano od auto – odgovornosti kod tuženog sletjelo sa kolovoza, zatim udarilo u ogradu i pomoćni objekat tužitelja,

- da je nesporno da je na objektu nastupila materijalna šteta,
- da je tužitelj vlasnik spornog objekta kojeg je, kao pomoćni objekt, renovirao 2004.godine, te da je upisan kao posjednik nekretnina evidentiranih u pl.br. 25 KO ..., među kojim je i k.č. ..., u naravi kuća i zgrada površine 106 m², te dvorište površine 500 m²,
- da je nekretnine upisane u pl. broj 25/03 KO ... naslijedio iza oca B. M. temeljem rješenja o nasljeđivanju od 10.10.1997.godine i to sa dijelom 4/6 zajedno sa B. H. koji je naslijedio u preostalom suvlasničkom dijelu d 2/6, koji suvlasnički dio je H. temeljem ugovora o poklonu zaključenog dana 14.1.2002.godine poklonio tužitelju koji tu živi od rođenja i koristi sporni objekat
- da je njegovom predniku odobrena gradnja stambene zgrade k.p.... rješenja Skupštine Općine Novi Travnik broj ... od 08.06.1976. godine,
- da su u konkretnom slučaju urađena tri vještačenja po vještacima građevinske struke i to Latić Kemalu od 14.2.2023.godine, Gućanin Goranu od 11.08.2023. godine i Marković Zoranu,
- da je prvi nalaz i mišljenje urađen od strane vještaka građevinske struke Latić Kemala i to dana 14.2.2023.godine, prije pokretanja sudskog postupka po zahtjevu tužitelja sa ciljem podnošenja odštetnog zahtjeva, te se kao takav ne može smatrati nalazom i mišljenjem vještaka u smislu čl. 147. ZPP, već privatnom ispravom. Navedeni vještak utvrđuje da je uslijed udara vozila sa bočne strane spornog objekta došlo do većih oštećenja na nosivim zidovima i horizontalnim serklažama, čime je nepovratno narušena statička stabilnost objekta, te da je došlo do oštećenja dijela drvene krovne konstrukcije sa pokrovom od salonita. Vještak utvrđuje da zbog postojanja opasnosti od urušavanja objekta, te opasnost po zdravlje i živote ljudi isti nije moguće bezbjednosno koristiti. S obzirom da predmetni zidani objekat predstavlja cjelinu, te da je u znatnoj mjeri oštećen glavni konstruktivni sistem objekta nije moguće izvršiti adekvatnu sanaciju objekta te da je potrebno izvršiti uklanjanje kompletnog postojećeg objekta i izvršiti gradnju novog zamjenskog objekta. Da bi se predmetni pomoćni objekat doveo u stanje upotrebljivosti, potrebno je izvršiti uklanjanje postojećeg oštećenog objekta i izgradnju novog objekta. Dakle, vrijednost počinjene štete se sastoji od troškova uklanjanja postojećeg oštećenog objekta, troškova izgradnje novog zamjenskog objekta, umanjene za vrijednost amortizacije, te troškova uklanjanja oštećene metalne ograde i izgradnja nove ograde. Prema mišljenju ovog vještaka uklanjanje postojećeg objekta, sa utovarom i odvozom iznosi 2.500,00 KM otpadnog materijala na deponiju STD do 5 km. Uklanjanje oštećene metalne ograde i izrada nove ograde 800,00 KM na istoj poziciji (L=5m). Procjenjena građevinska vrijednost pomoćnog objekta 13.128,00 KM a da pričinjena šteta ukupno iznosi 16.428,00 KM,
- da je drugi nalaz i mišljenje urađen od strane vještaka građevinske struke Gućanin Gorana od 11.8.2023. godine, kojeg je odredio sud rješenjem od 26.5. 2023. godine kojim je prihvatio prijedlog za osiguranje dokaza određujući da će se dana 6.6.2023. godine s početkom u 13,00 sati izvršiti uviđaj na licu, uz sudjelovanje vještaka građevinske struke Gorana Gućanina iz Travnika, i to na licu mjesta u Novom Travniku, Nova Opara 117. pozvavši na to ročište i tuženog, koji nije pristupio pa je ročište održano u njegovom odsustvu. I ovaj vještak

smatra da je utvrđeno da je na pomoćnom objektu nastala totalna šteta u potkrovnom dijelu utvrđeno hitno uklanjanje istog zbog ugrožavanja lica i imovine te da je u prizemnom dijelu objekta nastala 50% šteta. Konstrukcije objekta AB grede zidovi pukli su a velikim deformacijama i pukotinama. Ukupna vrijednost totalne štete spornog objekta i ograde iznosi 14.336,60 KM, dok za uklanjanje objekta sa razvrstavanjem materijala i odvozom otpada na deponije iznosi 1.450,00KM. da se prvobitno stanje, odnosno, stanje objekta prije nezgode, ne bi moglo uspostaviti samo popravkom dijela objekta, zbog statike objekta i sigurnosti a da je nužno zamjena postojećeg rušenjem i građenjem novog objekta. Svako drugo postupanje, izjasnio se vještak, bilo bi protivno pravilima struke i normativima građevinskih radova i tako se ne bi postiglo da se objekat vrati u stanje prije nezgode,

-treći nalaz i mišljenje je urađen po vještaku Marković Zorana koji je konstatovao da ne posjeduje građevinsku projektnu dokumentaciju za sporni objekat s tim da može zaključiti da je objekat građen u nesolidnoj gradnji, da su nosivi zidovi od šljako -betonskih blokova koji nemaju atesta nosivosti, te da objekt nema vertikalnih serklaža ali se ne nalazi u opasnoj seizmičkoj zoni. Rekapitulacija popravke i sanacije spornog objekta prema mišljenju ovog vještaka iznosi 6.877,20 KM . Vještak je na ročištu za glavnu raspravu pojasnio svoj nalaz i mišljenje te izjavio da je njegovo mišljenje da se mogu iskoristiti neki dijelovi za popravku objekta te da nije potrebno rušenje cijelog objekta radi čega je njegov iznos naknade štete u odnosu na druga dva vještaka manji.

Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja iz kojeg proizilazi da nije sporno da je vozilo, kao opasna stvar, ostvarilo kontakt sa objektom u vlasništvu tužitelja, odnosno pričinilo štetu na pomoćnom objektu i ogradi tužitelja na dan nezgode, bilo osigurano kod tuženog, sud zaključuje da je tuženi odgovoran umjesto imaoca - sopstvenika, jer je imalac na tuženog prenio određena prava, ali i obaveze da odgovara za štetu prouzrokovanu trećim licima temeljem čl. 919.,929. stav 1, i 154. stav 3. i 178. stav 3. ZOO. U pogledu visine štete prihvata kao pravilan nalaz i mišljenje vještaka Gućanin Gorana koji je utvrdio da je na objektu tužitelja nastupila totalna šteta jer uspostava stanja kakvo je postojalo prije nezgode popravkom oštećenog dijela zbog statike objekta i sigurnosti nemoguća, te da bi svako drugo postupanje bilo protivno pravilima struke i normativima građevinskih radova pa se ne bi postiglo da se objekt vrati u stanje prije nezgode. Slijedom navedenog obračunava visinu štete u iznosu od 14.336,60 KM, kao iznos totalne štete spornog objekta i ograde, dok za uklanjanje objekta sa razvrstavanjem materijala i odvozom otpada na deponije iznosi 1.450,00KM, koji sud u konačnom usvaja.

Ovako utvrđeno činjenično stanje žalitelj smatra nepravilnim i nepotpunim iz razloga što je sud odluku zasnovao na nalazu i mišljenju vještaka koji nije ulazio u objekt, niti je vidio stvarnu dimenziju objekta propuštajući da izračuna amortizaciju.

Tvrdnje da vještak nije vidio stvarnu dimenziju objekta ne stoje jer je u nalazu i mišljenju vještaka Gučanin Gorana, na kojem je sud zasnovao svoju odluku, na strani 2. konstatovano da je vještak utvrdio na licu mjesta dimenzije objekta i zatečeno stanje u pogledu oštećenja, dajući obrazloženje na glavnoj raspravi iz kojih razloga nije ulazio u sam objekt. Međutim, žalitelj osnovano prigovara da je činjenično stanje nepravilno utvrđeno jer iz sadržaja nalaza i mišljenja ovog vještaka, te odgovora danih na glavnoj raspravi održanoj dana 5.6.2024.godine proizilazi da vještak prilikom obračuna visine štete nije uzeo u obzir amortizaciju objekta utvrdivši visinu štete u iznosu d 13.106,00 KM, kao iznos koji je neophodan da bi se izvršila sanacija objekta. S druge strane, vještak Kemal Latić, čiji nalaz je sud doveo u vezu sa nalazom i mišljenjem vještaka Gučanin Gorana, u kontekstu da isti nije u suprotnosti sa njim, iako jeste, utvrđuje visinu štete u iznosu od 13.128,00 KM, dakle u neznatnoj razlici, s tim da je ovaj iznos utvrđen na temelju izvršene amortizacije objekta čiju vrijednost cijeni 45,30 % u čemu se ogleda razlika između ta dva nalaza. U ovakvoj činjeničnoj i pravnoj situaciji gdje iz dva nalaza i mišljenja vještaka proizilazi da je visina štete približno identična, sa neznatnim odstupanjem, s tim da jedan vještak utvrđuje visinu na osnovu amortizacije objekta, a drugi bez nje, neovisno od činjenice da je jedan od nalaza i mišljenja privatna isprava, koja se u smislu čl. 8. ZPP mora cijeliti kao dokaz, kako pojedinačno, tako i u vezi sa drugim, pa i sa nalazom i mišljenjem vještaka urađenim u skladu sa čl. 147. ZPP na kojem sud zasniva svoju odluku, činjenično stanje se ne može smatrati pravilnim i potpunim što je u konačnom imalo za posljedicu pogrešnu primjenu materijalnog prava. Naknada materijalne štete predstavlja obavezu odgovornog lica da naknadi štetu prouzrokovanu imovini oštećenog, a naspram te obaveze stoji pravo oštećenog kao povjerioca da zahtijeva naknadu štete.

Odredbom člana 185. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj 29/78 do 57/89, "Službeni list RBiH", broj 2/92, 13/93, 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", br.29/03 , u daljem tekstu ZOO) propisano je da je odgovorno lice dužno uspostaviti stanje koje je bilo prije nego što je šteta nastala, a ukoliko uspostavljanje ranijeg stanja ne uklanja štetu potpuno, odgovorno lice je dužno da ostatak štete da u novcu. U slučaju kad uspostavljanje ranijeg stanja nije moguće, sud će odrediti da odgovorno lice isplati oštećeniku odgovarajuću svotu novca na ime naknade štete. ZOO u ovoj odredbi predviđa dva načina naknade materijalne štete: prvi, uspostavljanjem ranijeg stanja i drugi, naknadom u novcu. Zavisno od okolnosti konkretnog slučaja sud cijeni kojim od ova dva načina se šteta može nadoknaditi, da bi se oštećenikova materijalna situacija dovela u stanje u kome je bio prije naknade štete.

Odredbom člana 189. ZOO (stav 1. i 2.) propisano je da se visina obične štete određuje u novcu na osnovu vrijednosti oštećenog dobra prije i poslije prouzrokovanja štete, a prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, tako da razlika između ove dvije novčane vrijednosti predstavlja visinu obične štete izražene u novcu, te istovremeno i visinu naknade štete na koju ima pravo oštećeni.

U situaciji kada je stvar oštećena u tolikoj mjeri da se ne može koristiti i da se ista može samo porušiti, kao što je ovdje slučaj, oštećeni ima pravo na visinu naknade štete prema vrijednosti objekta u vrijeme provođenja vještačenja, imajući u vidu njegovu starost i s tim u vezi stanje u kojem se nalazio, te vrstu materijala od kojeg je bio izgrađen. Ovo iz razloga, što i prema odredbi člana 190. ZOO, sud oštećenom dosuđuje naknadu štete u iznosu koji je potreban da se materijalna situacija oštećenog dovede u stanje u kome bi se nalazio da nije bilo štetne radnje ili propuštanja." Dakle, sudska praksa je na stajalištu da oštećenom temeljem čl. 154. i 190. ZOO pripada pravo na naknadu totalne štete od čijeg iznosa se odbije iznos amortizacije uništenog građevinskog objekta ukoliko se radi o objektu koji ne predstavlja dom oštećenog, kao što je u konkretnom slučaju riječ (presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-08-000185 od 26.03.2009. godine i presuda Vrhovnog suda Republike Srpske, 71 0 P 067582 19 Rev od 19.2.2020. godine).

Obzirom da je u konkretnom slučaju prvostepeni sud svoju odluku zasnovao na nalazu i mišljenju vještaka Gučanić Gorana, kojeg je doveo u vezu sa nalazom vještaka Marković Zorana, cijeneći da nije u suprotnosti sa istim, iako za takav zaključak nema uporišta jer vještak Marković Zoran utvrđuje visinu totalne štete na temelju amortizacije objekta od 45,30 % dajući skoro identičan iznos štete kao vještak Gučanin Goran, koji je utvrdio visinu štete bez amortizacije, pa i zaključak da nisu u suprotnosti ne stoji.

Obzirom da oštećenom temeljem čl. 190. ZOO pripada pravo na naknadu štete u iznosu koji je potreban da se njegova materijalna situacija dovede u stanje u kome bi se nalazila da nije bilo štetnog događaja, što uključuje i amortizaciju oštećenog objekta, prvostepeni sud je bio u obavezi da u skladu sa čl. 155. stav 2. ZPP pozove vještaka Gučanin Gorana da dopuni nalaz i mišljenje na prednje okolnosti, odnosno da obračuna visinu štete prema vrijednosti objekta u vrijeme provođenja vještačenja imajući pri tom u vidu starost objekta, stanje u kojem se nalazio u vrijeme nastanka štete, kao i vrstu materijala od kojeg je bio izgrađen, jer su svi ovi parametri od značaja za pravilnu primjenu čl. 190. ZOO koja oštećenom daje pravo da njegova materijalna situacija bude dovedena u stanje kakvo je bilo prije štetnog događaja, a ne u povoljnije.

Naprijed navedeni propusti prvostepenog suda su imali za posljedicu da je činjenično stanje nepravilno utvrđeno što je u konačnom dovelo i do pogrešne primjene materijalnog prava (čl.190. ZOO) na što žalitelj osnovano ukazuje.

Ovaj propust predstavlja povredu odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 1. ZPP koja je od uticaja na zakonitost i pravilnost odluke, pa je primjenom odredbe člana 227. stav 1. tačka 2. ZPP, žalbu tuženog već iz ovog razloga valjalo uvažiti, pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će postupiti skladu sa čl. 155. stav 2..ZPP-a, te nakon toga zakazati ročište za glavnu raspravu, provesti postupak i donijeti odluku vodeći računa o ukazanim nepravilnostima.

Odluka o troškovima žalbenog postupka tuženog prvostepeni sud će donijeti u skladu sa čl. 397.stav 3.ZPP-a.

Predsjednica vijeća

Alma Islamović